

Gmina i jej zadania

Gmina i jej zadania

Samorząd terytorialny oznacza prawo i zdolność społeczności lokalnych do kierowania i zarządzania częścią spraw publicznych na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców w granicach określonych prawem.

Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina - czyli wspólnota samorządowa (ogół mieszkańców gminy) oraz odpowiednie terytorium. Samorządność gminy polega na możliwości współdecydowania przez jej mieszkańców w sprawach gminy bezpośrednio przez głosowanie w referendum lub pośrednio poprzez wybranych przedstawicieli, czyli radnych.

Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów (takich jak: samorząd powiatowy, wojewódzki czy administracja państwowa).

Zadania publiczne wykonywane przez gminę można podzielić na zadania własne oraz zadania zlecone.

Zadaniem własnym gminy jest zaspokojenie zbiorowych potrzeb jej mieszkańców, a w szczególności zadania własne obejmują sprawy:

1. ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
2. gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
3. wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
4. lokalnego transportu zbiorowego,
5. ochrony zdrowia,
6. pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
7. gminnego budownictwa mieszkaniowego,
8. edukacji publicznej,
9. kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury,
10. kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
11. targowisk i hal targowych,
12. zieleni gminnej i zadrzewień,
13. cmentarzy gminnych,
14. porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
15. utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
16. polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
17. wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
18. promocji gminy,
19. współpracy z organizacjami pozarządowymi,
20. współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Zadania zlecone to te, które państwo lub inne jednostki samorządu terytorialnego przekazały gminie w drodze ustawy lub na podstawie porozumienia. Na realizację zadań zleconych gmina otrzymuje środki finansowe od zlecającego w wysokości koniecznej do wykonania tych zadań.

Gmina może wykonywać swoje zadania dzięki ustawowo zagwarantowanemu prawu pozyskiwania dochodów własnych, a także korzystania ze środków budżetu państwa w formie subwencji oraz dotacji.

Gmina wykonuje swoje zadania poprzez Urząd Gminy, a także Gminne Jednostki Organizacyjne.

Na realizację swoich zadań gmina ma zagwarantowane prawo pozyskiwania dochodów własnych lub subwencji i dotacji z budżetu państwa.

Dochody własne gminy stanowią wpływy z podatków i opłat lokalnych, udziały

w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa ze sprzedaży i dzierżawy majątku gminy, odsetki z lokat bankowych i nieterminowych wpłat, spadki, zapisy i darowizny.

Gospodarka finansowa gminy opiera się o budżet gminy stanowiący roczny plan finansowy jej dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów. Prognozowane dochody i przychody gminy muszą być równe jej wydatkom i rozchodom, jest to tzw. budżet zrównoważony. Przygotowanie projektu budżetu należy do wyłącznej kompetencji Wójta, zaś jego zatwierdzenie do wyłącznej kompetencji Rady Gminy.

Przewiń do początku